



## LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

### PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBOS ALYTAUS KALĖJIMĄ

2024 m. lapkričio 14 d. Nr. 4D-2024/1-945  
Vilnius

#### SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2024 m. rugsėjo 16 d. gavo X skundą dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – LKT) Alytaus kalėjimo pareigūnų veiksmų, susijusių su prašymo nagrinėjimu ir perkėlimu į kitą grupę, nuobaudos skyrimu (toliau – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. Pareiškėjas 2024 m. liepos 23 d. kalėjimo viršininkui įteikė prašymą perkelti jį į lengvąją grupę, tačiau atsakymas negautas iki šiol;

2.2. Pareiškėjas 2024 m. rugsėjo 3 d. buvo pristatytas į Drausmės komisijos posėdį, kurio metu buvo siūlyta skirti jam nuobaudą; 2024 m. rugsėjo 4 d. sprendimas skirti nuobaudą buvo panaikintas, paaiškinant, kad įvyko nesusipratimas;

2.3. Pareiškėjo teigimu, tai jau ne pirmas kartas, kai bandoma su juo susidoroti ir nepagrįstai bausti, siekiant, kad jis nebūtų perkeliamas į lengvąją grupę, o pareigūnė J. M. ne kartą buvo surašiusi melagingus tarnybinius pranešimus.

3. Pareiškėjas prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

#### TYRIMAS IR IŠVADOS

##### *Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės*

4. Seimo kontrolierė 2024 m. rugsėjo 19 d. raštu Nr. 4D-2024/1-945/3D-1829 kreipėsi į LKT, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

LKT 2024 m. spalio 11 d. raštu Nr. 1S-6449 Seimo kontrolierę informavo:

4.1. „Nuteistasis X (toliau – pareiškėjas) Lietuvos kalėjimų tarnybos Alytaus kalėjimo (toliau – Alytaus kalėjimas) viršininkui prašymus dėl perkėlimo į lengvąją grupę pateikė 2024-07-23 (reg. Nr. NPS-18-18671) ir 2024-09-02 (reg. Nr. NPS-18-22960) (kopijos pridedamos). Į šiuos prašymus atsakymas pateiktas Alytaus kalėjimo viršininko 2024-09-12 raštu Nr. SN-18-1583 (kopija pridedama), kuriame nurodoma, kad atsakymas į pirminį prašymą per teisės aktuose numatytą terminą nepateiktas dėl tarnybinės medžiagos surinkimo, laiko, reikalingo išsamiam surinktos tarnybinės medžiagos patikrinimui, kitų reikalingų procesinių veiksmų atlikimui ir atitikimo sąlygoms įvertinimui.“

4.2. „Informuojame, kad pareiškėjo perkėlimo į lengvąją grupę procedūra buvo pradėta

vadovaujantis Lietuvos kalėjimų tarnybos kalėjimų Resocializacijos skyrių veiklos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriaus 2024 m. birželio 5 d. įsakymu NR. V-446, (toliau – Aprašas) IX skyriaus 48 punkto nuostatomis, numatančiomis nuteistųjų perkėlimą iš vienos grupės į kitą. Atsižvelgiant į vertintą dokumentinę medžiagą išsiaiškinta, kad pareiškėjui nustatyta vidutinė pakartotinio nusikalstamo elgesio rizika, stebima mažėjimo dinamika, tačiau atsižvelgiant į tai, jog buvo fiksuotas atvejis, kai nuteistasis su Resocializacijos skyriaus pareigūne nesiėlgė mandagiai ir pagarbiai, laikytina, kad pareiškėjo elgesys nėra nepriekaištingas. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad nuteistasis neatitinka Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 36 straipsnio 1 dalies 6 punkto nuostatos (nenustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką), todėl į lengvąją grupę perkeltas nebuvo.“

4.3. „Alytaus kalėjimo viršininko 2024-09-04 sprendimu Nr. NSN-18-644 pareiškėjui buvo skirta drausminė nuobauda – draudimas vieną mėnesį įsigyti asmeninių daiktų, išskyrus higienos reikmenis ir kanceliarines prekes.“

4.4. „Atsižvelgiant į Alytaus kalėjimo Saugumo valdymo skyriaus vyriausiojo specialisto 2024-09-10 tarnybinį pranešimą Nr. SV-18-3546, Alytaus kalėjimo viršininko 2024-09-12 sprendimu Nr. NĮ-18-1033 „Dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Alytaus kalėjimo viršininko 2024-09-04 sprendimo Nr. NSN-18-644 „Dėl nuteistajam X drausminės nuobaudos skyrimo pripažinimo netekusiu galios“ (kopijos pridedamos), šio rašto 4.3 papunktyje nurodytas sprendimas dėl drausminės nuobaudos skyrimu pripažintas netekusiu galios.“

Pareiškėjui 2024 m. rugsėjo 4 d. skirtos nuobaudos panaikinimas motyvuojamas tuo, kad atlikus pakartotinę vaizdo medžiagos peržiūrą nebuvo nustatyta drausmės pažeidimo.

4.5. Dėl Pareiškėjo nurodytos aplinkybės dėl Resocializacijos skyriaus pareigūnės netinkamai atliekamų pareigų, neteisingos informacijos teikimo tarnybiniuose pranešimuose LKT informavo, kad dėl nurodytų aplinkybių Pareiškėjas kreipėsi į Generalinę prokuratūrą ir buvo sprendžiamas klausimas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo. Nenustačius pareigūnės veiksmuose nusikalstamos veikos požymių, buvo priimtas nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą. Pareiškėjui buvo įteiktas Lietuvos kalėjimų tarnybos Imuniteto ir vidaus tyrimų skyriaus viršininko 2024 m. spalio 8 d. raštas Nr. 2S-5582, kuriuo persiųstas nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą.

4.6. LKT Alytaus kalėjimo 2024 m. rugsėjo 12 d. atsakyme Nr. SN-18-1583 Pareiškėjui nurodoma:

„Informuojame, kad Jūs buvote perkeltas į Alytaus kalėjimą pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietą paprastosios grupės sąlygomis 2024-07-22. Prašymą pateikėte dėl perkėlimo į lengvąją grupę 2024-07-23, prašymo registravimo data 2024-07-23 Nr. NPS-18-18671.

Dėl tarnybinės medžiagos surinkimo, laiko, reikalingo išsamiam surinktos tarnybinės medžiagos patikrinimui, kitų reikalingų procesinių veiksmų atlikimui ir įvertinimui Jūsų atitikimo sąlygas, numatytas Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 36 straipsnio 1 dalyje numatytose nuostatose dėl perkėlimo Jūsų iš paprastosios grupės į lengvąją grupę, apgailestaujame, kad laiku nepateikėme atsakymo į Jūsų 2024-07-23 prašymą Nr. NPS-18-18671.

Atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką dėl procedūrinio termino sprendimo priėmimui, viešojo administravimo subjektui įstatyme nustatytas terminas, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, yra instrukcinio pobūdžio, todėl šio termino pasibaigimas nedaro negaliojančio administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nepaneigia viešojo administravimo subjekto kompetencijos priimti administracinį sprendimą ar atlikti kitus veiksmus, pailgina administracinį procesą (2012 m. vasario 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1192/2012).

Atsižvelgiant į tai, nurodome, kad vien tai, kad atsakymai yra pateikti praleidus numatytą terminą, nedaro minėtų atsakymų ar sprendimų negaliojančiais ar neteisėtais.

Į prašymą 2024-09-02 registracijos Nr. NPS-18-22960 dėl lengvosios grupės skyrimo/neskyrimo informuojame, kad Tarnybinis pranešimas dėl perkėlimo iš paprastosios grupės į lengvąją grupę buvo užregistruotas 2024-08-28, registracijos Nr. RV-18-22960 buvo nukreiptas svarstyti Komisijai, patariančiajai kalėjimo viršininkui nuteistųjų teisinės padėties keitimo ar kitais klausimais.

Norime informuoti, kad svarstant Jūsų perkėlimą į lengvąją grupę Jums buvo surašytas tarnybinis pranešimas, registracijos data 2024-08-28 Nr. RV-18-4042 dėl Jūsų elgesio ir tarnybinis pranešimas, registracijos data 2024-08-28 Nr. PŽ-18-1108 dėl miegamosios vietos, kadangi miegojote Jums nepriskirtoje miegamojoje vietoje.

Kadangi buvo fiksuotas pažeidimas (tarnybinis pranešimas, registracijos data 2024-08-28 Nr. RV-18-4042 dėl Jūsų elgesio), bet drausminė nuobauda nebuvo skirta, tačiau negalima teigti, kad elgėtės nepriekaištingai. Todėl Jūsų perkėlimas iš paprastosios grupės į lengvąją grupę netenkintinas, nes neatitinkate LR BVK 36 str. 1 d. 6 punkte paminėtos sąlygos.

Rekomenduojama dalyvauti elgesio korekcijos programose, laikytis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso bei Laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse nustatytų pareigų ir draudimų, dalyvauti pozityvaus užimtumo priemonėse.“

### ***Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos***

#### ***5. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso:***

*36 straipsnio „Nuteistųjų perkėlimas iš vienos grupės į kitą“ 1 dalis* – „Nuteistieji iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliama, kai atitinka visas šias sąlygas: 1) yra atlikę ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės paprastojoje grupėje, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė negu vieni metai, – ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės; 2) užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė negu vieni metai, – ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės laiko; 3) vykdo individualiame resocializacijos plane nurodytas priemonės; 4) neturi drausminių nuobaudų; 5) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už bausmės atlikimo metu padarytus pažeidimus; 6) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga šią riziką mažinant.“

*77 straipsnis „Laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų skatinimo priemonės“* – „Už nepriekaištingą elgesį ir pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos šios skatinimo priemonės: 1) paskirtos drausminės nuobaudos panaikinimas [...]“.

*79 straipsnio „Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų drausminimo priemonės“ 1 dalis* – „Nuteistieji, nevykdantys šio kodekso 50 straipsnyje nustatytų pareigų ir (ar) nesilaikantys jiems nustatytų draudimų (toliau – pažeidimai), gali būti drausminami jiems skiriant šias drausmines nuobaudas: 1) maksimalios pinigų sumos, už kurią nuteistieji gali per mėnesį įsigyti asmeninių daiktų, sumažinimas vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma – iki trijų mėnesių; 2) draudimas vieną mėnesį įsigyti asmeninių daiktų (išskyrus higienos reikmenis ir kanceliarines prekes); 3) vienos bazinės socialinės išmokos dydžio įmoka į fondą.“

*80 straipsnio „Drausminimo priemonių skyrimo laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems tvarka“:*

*1 dalis* – „Šio kodekso 79 straipsnyje nurodytas drausmines nuobaudas nuteistiesiems skiria laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas.“

*2 dalis* – „Skiriant drausmines nuobaudas, atsižvelgiama į pažeidimo padarymo aplinkybes, paskirtų drausminių nuobaudų kiekį ir pobūdį, taip pat į nuteistojo rašytinį pasiaiškinimą dėl pažeidimo padarymo. Skiriamos drausminės nuobaudos turi atitikti padaryto pažeidimo sunkumą ir pobūdį.“

6. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 3 dalis – „Seimo kontrolieriai taip pat netiria prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, tačiau tiria skundus dėl prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmų, pažeidžiančių žmogaus teises ir laisves.“

22 straipsnio „Seimo kontrolieriaus sprendimai“ 3 dalis – „Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

7. Bausmių vykdymo sistemos įstatymo 11 straipsnis „Bausmių vykdymo sistemos pareigūnų pareigos“ – „Bausmių vykdymo sistemos pareigūnai privalo: [...] 2) gerbti ir ginti žmogaus orumą, užtikrinti ir saugoti žmogaus teises ir laisves; 3) saugoti asmenis nuo gresiančio pavojaus jų sveikatai ir (ar) gyvybei; [...] 5) elgtis ir savo pareigas atlikti taip, kad geru pavyzdžiu galėtų daryti įtaką suimtiesiems ir nuteistiesiems, įgytų jų ir kitų asmenų pagarbą;“.

8. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau ir – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs;“.

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 4 dalis – „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

9. Laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-444 (toliau – VTT):

38 punktas – „Darbuotojų ir šioje įstaigoje laikomų suimtųjų ir nuteistųjų bendravimas turi būti grindžiamas abipuse pagarba, sąžiningumu ir žmogiškumo principais bei pozityvių tarpusavio santykių kūrimu ir puoselėjimu.“

39 punktas – „Suimtieji ir nuteistieji privalo vykdyti Suėmimo vykdymo įstatyme ir Bausmių vykdymo kodekse jiems nustatytas pareigas bei laikytis jiems taikomų draudimų ir šių elgesio taisyklių“.

10. Lietuvos kalėjimų tarnybos kalėjimų Resocializacijos skyrių veiklos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriaus 2024 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V-446, (toliau – Aprašas) 48 punktas:

„48.1. nuteistojo perkėlimą (grąžinimą) iš vienos grupės į kitą inicijuoja kontaktinis pareigūnas;

48.2. kontaktinis pareigūnas:

48.2.1. nustato, ar bausmę atliekantis nuteistasis atitinka BVK 36 straipsnyje nustatytus reikalavimus dėl perkėlimo (grąžinimo) iš vienos grupės į kitą;

48.2.2. dėl informacijos, kuria nedisponuoja, taip pat dėl kitos reikšmingos ar pakitusios informacijos pateikimo elektroninėmis ryšio priemonėmis kreipiasi į kitų šia informacija disponuojančių LAVĮ (laisvės atėmimo vietų įstaiga) struktūrinių padalinių darbuotojus;

48.3. darbuotojai, gavę kontaktinio pareigūno kreipimąsi, ne vėliau kaip per 3 dienas turi pateikti reikiamą informaciją DVS (LKT naudojama dokumentų valdymo sistema) ar el. paštu.

VAK (Vertinimo ir analizės komanda) darbuotojas surašo pažymą apie nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos pokyčius;

48.4. kontaktinis pareigūnas, nustatęs, kad nuteistasis atitinka jam taikomas BVK 36 straipsnyje nustatytas sąlygas, parengia motyvuotą tarnybinį pranešimą, kurį DVS priemonėmis pateikia derinti kalėjimo struktūrinių padalinių darbuotojams, atsakingiems už nuteistųjų saugumą, nusikalstamo elgesio rizikos vertinimą, užimtumą, intervencinių priemonių taikymą, bei LKT KŽV (Kriminalinės žvalgybos valdyba) atstovui kalėjime. Derinimo metu gali būti pateikiama kita reikšminga ar pakitusi informacija;

48.5. kontaktinis pareigūnas suderintą tarnybinį pranešimą DVS priemonėmis pateikia LAVĮ direktoriaus įgaliotam pareigūnui sprendimui priimti;

48.6. LAVĮ direktoriaus įgaliotas pareigūnas gali organizuoti aptarimą sprendimui priimti;

48.7. LAVĮ direktoriaus įgalioto pareigūno rezoliucija paskirtas darbuotojas parengia sprendimo dėl nuteistojo perkėlimo iš vienos grupės į kitą projektą (11 priedas), o nuteistajam, neatitinkančiam BVK 36 straipsnyje numatytų sąlygų, – rašto, kuriame nurodomos sąlygos, kurių jis neatitinka, projektą ir DVS priemonėmis pateikia jį pasirašyti LAVĮ direktoriaus įgaliotam pareigūnui;

48.8. kontaktinis pareigūnas su priimtu sprendimu supažindinamas DVS priemonėmis;

48.9. kontaktinis pareigūnas pasirašytinai supažindina nuteistąjį su dėl jo priimtu sprendimu ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo šio sprendimo priėmimo dienos.“

### ***Tyrimui reikšminga teismų praktika***

11. *Lietuvos vyriausioji administracinis teismas* (toliau ir – LVAT) 2014 m. balandžio 9 d. aprobuotame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo administravimo srityje, apibendrinime yra nurodęs:

„Šio teisinio reguliavimo kontekste teisėjų kolegija pažymėjo, kad Pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 1 p.) (2012 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A822-3206/2012). Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai, kurie, be kita ko, atitiktų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje numatytus reikalavimus (2011 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A143-2876/2011)“.

12. LVAT 2013 m. gruodžio 2 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A520-2473/2013 konstatavo, kad valstybės institucijos turi veikti „kaip *bonus pater familias*, t. y. apdairiai ir rūpestingai“.

### *Tyrimo išvados*

13. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, išvados pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

- 13.1. dėl prašymo nagrinėjimo;
- 13.2. dėl pareigūnės veiksmų.

### *Dėl prašymo nagrinėjimo*

14. Pareiškėjas nurodė, kad 2024 m. liepos 23 d. kalėjimo viršininkui įteikė prašymą perkelti jį į lengvąją grupę, tačiau atsakymo negavo.

15. Skundo tyrimo metu nustatyta:

- Pareiškėjas į Alytaus kalėjimą buvo perkeltas 2024 m. liepos 22 d.;
- Pareiškėjas 2024 m. liepos 23 d. kalėjimo viršininkui įteikė prašymą perkelti jį į lengvąją grupę; nesulaukęs atsakymo, 2024 m. rugsėjo 2 d. jis įteikė dar vieną prašymą;
- 2024 m. rugpjūčio 21 d. atliktas pakartotinis Pareiškėjo nusikalstamo elgesio rizikos vertinimas;
- Alytaus kalėjimo administracija atsakymą į abu prašymus parengė 2024 m. rugsėjo 12 d. ir nurodė, kad prašymo nagrinėjimas užsitęsė dėl tarnybinės medžiagos surinkimo, medžiagos patikrinimo, kitų reikalingų procesinių veiksmų atlikimo, bei išreiškė apgailėstą dėl vėlavimo pateikti atsakymą; Pareiškėjo prašymas nebuvo tenkintas, buvo priimtas sprendimas neperkelti jo į lengvąją grupę;
- Pareiškėjui 2024 m. rugsėjo 4 d. skirta nuobauda buvo panaikinta 2024 m. rugsėjo 12 d. Alytaus kalėjimo viršininko sprendimu; sprendimas panaikinti paskirtą nuobaudą priimtas atlikus pakartotinę vaizdo medžiagos peržiūrą ir nenustačius drausmės pažeidimų.

16. BVK 36 straipsnyje numatyta, kad nuteistieji iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliama, kai atitinka visas šiame straipsnyje nurodytas sąlygas, t. y. yra atlikę ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės paprastojoje grupėje, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė negu vieni metai, – ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės, užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė negu vieni metai, – ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės laiko, vykdo individualiame resocializacijos plane nurodytas priemones, neturi drausminių nuobaudų, neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už bausmės atlikimo metu padarytus pažeidimus, jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga šią riziką mažinant.

Aprašo 48 punkte numatyta, kad nuteistojo perkėlimą (grąžinimą) iš vienos grupės į kitą inicijuoja kontaktinis pareigūnas, jis nustato, ar bausmę atliekantis nuteistasis atitinka BVK 36 straipsnyje nustatytus reikalavimus dėl perkėlimo (grąžinimo) iš vienos grupės į kitą, kreipiasi dėl reikiamos informacijos į kitus padalinius ar darbuotojus, kurie prašomą informaciją turi pateikti ne vėliau kaip per 3 dienas nuo kreipimosi. Vertinimo ir analizės komandos darbuotojas surašo pažymą apie nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos pokyčius. Kontaktinis pareigūnas, nustatęs, kad nuteistasis atitinka jam taikomas BVK 36 straipsnyje nustatytas sąlygas, parengia motyvuotą tarnybinį pranešimą, kurį DVS priemonėmis pateikia derinti kalėjimo struktūrinių padalinių darbuotojams, atsakingiems už nuteistųjų saugumą, nusikalstamo elgesio rizikos vertinimą, užimtumą, intervencinių priemonių taikymą, bei LKT Kriminalinės žvalgybos valdybos atstovui kalėjime. LKT direktoriaus įgalioto pareigūno rezoliucija paskirtas darbuotojas parengia sprendimo dėl nuteistojo perkėlimo iš vienos grupės į kitą projektą, o nuteistajam, neatitinkančiam BVK 36 straipsnyje numatytų sąlygų, – rašto, kuriame

nurodomos sąlygos, kurių jis neatitinka, projektą ir DVS priemėmis pateikia jį pasirašyti LKT direktoriaus įgaliotam pareigūnui.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas kitą dieną po atvykimo į Alytaus kalėjimą kreipėsi į administraciją su prašymu dėl perkėlimo į lengvąją grupę.

Iš tyrimo metu gautos informacijos matyti, kad, gavusi Pareiškėjo prašymą dėl perkėlimo į lengvąją grupę, Alytaus kalėjimo administracija pradėjo Apraše numatytą procedūrą, kurios metu buvo vertinama Pareiškėjo atitiktis BVK 36 straipsnyje nustatytiems kriterijams, atliktas nusikalstamo elgesio rizikos vertinimas, surinkta informacija iš kitų bausmės atlikimo vietų. Nustačius, kad Pareiškėjas neatitinka vieno iš BVK 36 straipsnio reikalavimų dėl perkėlimo į lengvąją grupę, buvo parengtas raštas, kuriame nurodytos Pareiškėjo neperkėlimo į lengvąją grupę priežastys, taip pat rašte pateiktos rekomendacijos dėl elgesio korekcijos.

17. VAI 10 straipsnyje numatyta, kad viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.

Šio tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas prašymą įteikė 2024 m. liepos 23 d., atsakymas buvo parengtas 2024 m. rugsėjo 12 d., tai yra praleidus pirmiau nurodytą 20 darbo dienų terminą. Alytaus kalėjimo administracija 2024 m. rugsėjo 12 d. atsakyme Pareiškėjui paaiškino, kad jo prašymo nagrinėjimas užsitęsė dėl reikiamos informacijos surinkimo, patikrinimo, ir išreiškė apgailestavimą dėl vėlavimo pateikti atsakymą.

Būtina atkreipti dėmesį ir į tai, kad pradėjus nuteistojo perkėlimo (grąžinimo) iš vienos grupės į kitą procedūrą ir vadovaujantis Aprašo nuostatomis, kiti padaliniai ar darbuotojai reikiamą informaciją turi pateikti ne vėliau kaip per 3 dienas nuo atsakingo pareigūno kreipimosi dienos. Kaip LKT paaiškina šio tyrimo metu, reikiamos informacijos surinkimas ir patikrinimas užsitęsė ir tai lėmė vėlavimą priimti sprendimą, taigi, darytina išvada, kad buvo nesilaikoma ir Apraše nurodytų terminų ir tvarkos.

Viešojo administravimo subjektas (nagrinėjamu atveju – LKT), pagal jam suteiktus įgaliojimus galintis spręsti asmens prašyme (skunde) nurodytas problemas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų išsamumo ir objektyvumo principų, kurie reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Viešojo administravimo subjektas taip pat yra saistomas gero viešojo administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Atsakingo valdymo (gero viešojo administravimo) principas įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą, dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, tarp jų ir nuostatų, susijusių su skundų nagrinėjimu iš esmės.

Pastebėtina, kad Alytaus kalėjimo administracija nepratęsė Pareiškėjo prašymo nagrinėjimo termino bei jo neinformavo apie vėlavimo priimti sprendimą priežastis, kaip tai numatyta teisės aktuose. Atkreiptinas dėmesys, kad administracinės procedūros reikalavimų ir terminų nesilaikymas ne tik nedera su atsakingo valdymo (gero administravimo) principu, apimančiu viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą bei įpareigojančiu valstybės institucijas dirbti rūpestingai ir atidžiai, tačiau kartu pažeidžia ir teisėtų lūkesčių apsaugos (terminas, per kurį turi

būti išnagrinėtas prašymas ir priimtas sprendimas) principą.

18. Apibendrinant išdėstytas aplinkybes konstatuotina, kad Alytaus kalėjimo administracija, gavusi Pareiškėjo prašymą, nesilaikė Apraše ir VAĮ įtvirtintų administracinės procedūros reikalavimų bei gero viešojo administravimo principo, neužtikrino prašymo išnagrinėjimo per teisės aktuose nustatytą terminą bei apie tai neinformavo Pareiškėjo, todėl Skundas pripažįstamas pagrįstu.

### *Dėl pareigūnės veiksmų*

19. Pareiškėjas nurodė, kad 2024 m. rugsėjo 3 d. jis buvo pristatytas į Drausmės komisijos posėdį, jam buvo skirta nuobauda, tačiau po keleto dienų sprendimas skirti nuobaudą buvo panaikintas, paaiškinant, kad įvyko nesusipratimas. Pareiškėjo teigimu, tai jau ne pirmas kartas, kai Resocializacijos skyriaus pareigūnė bando su juo susidoroti ir nepagrįstai bausti, siekdama, kad jis nebūtų perkeliamas į lengvąją grupę.

20. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad 2024 m. spalio 10 d. Kauno apygardos prokuratūros Alytaus apylinkės prokuratūra persiuntė Lietuvos kalėjimų tarnybai nagrinėti Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje 2024 m. rugsėjo 26 d. gautą ir Kauno apygardos prokuratūros Alytaus apylinkės prokuratūrai perduotą Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 25 d. skundą dėl Alytaus kalėjimo Resocializacijos skyriaus specialistės J. M. veiksmų, galimai jį apšmeižus. LKT Imuniteto ir vidaus tyrimų skyriaus viršininkas 2024 m. spalio 8 d. priėmė nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, konstatuojant, kad nebuvo nustatyta pareigūnės nusikalstamos veikos požymių.

Iš Seimo kontrolieriui pateikto nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą kopijos matyti, kad buvo atliktas Pareiškėjo nurodytų aplinkybių tyrimas, įvertinta vaizdo medžiaga, vertintos aplinkybės dėl Pareiškėjui skirtos ir vėliau panaikintos nuobaudos. Nenustačius nusikalstamos veikos požymių Lietuvos kalėjimų tarnybos Alytaus kalėjimo Resocializacijos skyriaus specialistės J. M. veiksmuose, buvo atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą.

Įvertinus nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad LKT Imuniteto ir vidaus tyrimų skyrius įvertino Pareiškėjo nurodytas aplinkybes dėl Resocializacijos skyriaus pareigūnės veiksmų jo atžvilgiu ir nenustatė, kad pareigūnė būtų veikusi netinkamai ar pažeidusi pareigūno etiką, dariusi spaudimą Pareiškėjui ar kitaip netinkamai atlikusi savo pareigas. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad Seimo kontrolierė pakartotinai nevertins Pareiškėjo nurodytos pareigūnės veiksmų, taip pat nevertins procesinio sprendimo pagrįstumo.

21. Apibendrinus nustatytas aplinkybes ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 ir 22 straipsnio nuostatomis, numatančiomis, kad Seimo kontrolieriai netiria ir nevertina procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, Skundo tyrimas dėl pareigūnės veiksmų nutrauktinas.

### **SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI**

22. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Alytaus kalėjimo pareigūnų veiksmų, susijusių su prašymo nagrinėjimu, pripažinti pagrįstu.

23. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalies dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Alytaus kalėjimo pareigūnės veiksmų tyrimą nutraukti.



## SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

24. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui rekomenduoja imtis priemonių ir užtikrinti, kad suimtųjų ir nuteistųjų prašymai būtų nagrinėjami laikantis visų Viešojo administravimo įstatymo reikalavimų.

25. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui rekomenduoja išsiaiškinti, kodėl nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl perkėlimo į lengvąją grupę buvo nesilaikyta Apraše numatytų terminų, ir nustatyti prašymo nagrinėjimo vilkinimą lėmusias priežastis.

Primenama, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė